

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

III. An sit visibilis Ecclesia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

minantur in Ecclesia, tamen nequaquam sunt membra Ecclesie, nec
viva nec mortua, sed prorsus existimandi sunt esse anathemata, sicut
Paulus inquit: Si quis aliud Evangelium docet, anathema sit.

RESPONDIT igitur clare, quid sit Ecclesia, & qui homines
sint Ecclesia, & quomodo dicatur sancta. Iam dicamus de signis mon-
strantibus Ecclesiam, & quomodo sit visibilis.

SECUNDA QVAESTIO.

QVAESUNT SIGNA MON-
strantia Ecclesiam Dei?

RESPONDEO. Signa tria sunt monstrantia Ecclesiam, ne-
cessaria & uniuersalia, doctrinae Evangelij incorrupta professio vltis
Sacramentorum conueniens diuinæ institutioni: & obedientia debita
ministerio Evangelij. De primo & secundo dicitur: Oues meæ uocem
meam audiunt. Item, Fundamentum aliud poni non potest, præter il-
lud quod positum est, quod est Christus Iesus. Item, Vna fides, unum bap-
tisma. Et de omnibus simul dicitur: 1. Cor. 1. Idem dicatis omnes, nec
sint inter uos schismata, & sitis coagmentati eadem mente & eadem
sententia. Item, Obœdite præpositis uestris. Hæc tria signa sunt ne-
cessaria. SED aduersarij deducunt homines ad alia signa, in-
delicet ad politiam humana autoritate in Ecclesia constitutam. Di-
cunt signa esse Ecclesie, ordinem Episcoporum, Romani Episcopi pri-
matum, & deinde successionem ordinariam Episcoporum, & simili-
tudinem rituum, qui humana autoritate in Ecclesia instituti sunt. Hic
breuis est responsio de Romano Episcopo & de alijs. Quantumcumq;
amplificatur illa authoritas, tenendæ sunt hæc regulæ: Fugite idola.
Item, Si quis aliud Evangelium docet, anathema sit. Cum igitur ma-
nifestum sit, Romanum Episcopum & agmen Episcoporum ipsi adiu-
ctum defendere idola, & iniustam crudelitatem exercere ad delendam
ueram doctrinam, necesse est ab eis dissentire, sicut necesse fuit dissen-
tire & discedere à Iudaico pontifice & Leuiticis sacerdotibus, cum
tamen notissimum esset, sacerdotium illud diuinitus institutum fuisse.
Nec necessariam esse similitudinem rituum humanorum in uera
Ecclesia, manifestum est ex illis dictis: Regnum Dei non est esca nec
potus, &c. Item, Nemo uos arguat in cibo & potu, &c.

TERTIA QVAESTIO.

AN SIT VISIBILIS ECCLESIA?

RESPONDEO. Veram Ecclesiam etiam in hac uita esse vi-
sibilem cœtum, sed non ut regnum pontificium. Erat visibilis cœtus in
Iudæa audiens Zachariam & Simeonem, Maria, Elisabeth, Ioseph,
Anas,

Anna, & alij multi, etiam si disenserunt à Phariseis & Sadducæis, qui ordinariam auctoritatem tenebant. Et quidem cum exerceant fauoriam impij pontifices in sanctos, manifestum est veram Ecclesiam cœtum visibilem esse. Vult Deus agnosci filium in genere humano, sicut dicit: Hanc audite. Et vult ministerium Euangelij esse publicum & visibile, sicut dictum est: In omnem terram exiit fontis eorum. Et Dominus de visibili Ecclesia loquitur, cum ait: Dic Ecclesia. Nec fingamus Ecclesiam, quæ sit idea Platonica, sed antea diximus, quæ sit Ecclesia, & qui homines sint Ecclesia. Nec vult Deus doctrinam suam esse arcana Eleusinia. Ac affirmamus nostros visibiles cœtus esse Ecclesiam Dei, in qua multos vere sanctos esse scimus, qui habent testimonia Spiritus sancti in confessione & supplicijs, etiam si multi sunt admitti, qui suat putrida membra, & in ipsis sanctis multæ sunt infirmitates.

C O N T R A vero affirmamus, Romanum Pontificem & eius satellites, non esse Ecclesiam Dei, cum manifestum sit, eos esse defensores idolorum, blasphemos & parricidas. Credimus etiam ante hæc tempora fuisse multos sanctos recte sentientes, etiam si alias vera Ecclesia est frequentior, alias minus frequens, vt inquit Propheta: Nisi Dominus reliquisset nobis semen, velut Sodoma essemus facti. Item: Etiam si erit populus vt arena maris, tamen saltem reliquæ saluæ erunt. Item Dominus inquit: Nisi abbreviati essent dies illi, non fieret salua omnis caro. Et scripta extant multorum, quos apparet fundamentum tenuisse, vt Ambrosij, Augustini, Prosperi, Hugonis, Tauleri, Vuesseli Gruningensis, Vuessaliensis concionatoris Moguntini, Hiltenij Ilenacensis, & multorum aliorum, qui habebant auditores, qui erant cœtus visibiles, & audiebantur ac afficiebantur supplicijs, vt Ioannes & Hieronymus Pragenses, & multi alij, etiam si non erant cœtus visibiles, vt pompa Pontificia, & erant disuncti ab ordinaria potestate, vt nominant. Sed talis cœtus est vera Ecclesia, qualem describit Propheta: Reliqui mihi populum pauperem in terra, inuocantem nomen Domini. Item: Dabo eis Doctorem, & panem & aquam cum tribulatione. Est autem Ecclesia monarchia quod ad caput Christum attinet, & Aristocratia, quod ad ministros attinet, & auditores, vt honesta schola.

D I S C E R N A N T V R autem peccata ignorantia à blasphemijs. Erat ignorantia in Apostolis & multis sanctis, donec Christus resurrexit, de regno politico Messia, & de proferenda politica Mosaica. Hæc peccata remittebantur habentibus initia fidei. Sed postquam lux Euangelij clarius spera est, sacerdotes & Pharisei manifesta veritati contradicentes blasphemij fuerunt, & habuerunt peccata quæ non remittebantur. Iam igitur manifestum fuit discrimen veræ Ecclesie & hostium Ecclesie Dei, de quibus dicitur:

Vos ex patre Diabolo estis. Et 1. Cor. 10. Si quis non diligit Dominum Iesum, sit anathema, Maran Atha, Malachia 1. Et habuit filium Dei alieni, eradicabit Dominus uirum, qui ista facit, & perdet magistrum & discipulum de tabernaculo Iacob. Inscitent ergo nomen & exempla Ecclesie quantum uolunt aduersarij, nos utraque consolatione constantissime confirmemur, & quod necesse sit agnitæ ueritati obedire, quia blasphemia non remittitur, & quod iam patefactio errorum ostendit discrimen inter membra ueræ Ecclesie & blasphemos, quocertum est non esse membra ueræ Ecclesie.

QVARTA QVÆSTIO.

AN CREDANT FIRMITER ET SINE DUBITATIONE, & doceant, quod sancta Romana & Catholica Ecclesia mandat credi & præcipit?

RESPONDEO. Non recipio hunc articulum, quia sunt insidie in uerbo Romanæ Ecclesie. Etsi enim restrictio addita est, sancta Romana: tamen aduersarij intelligunt Romanam Ecclesiam agmen Pontificium. Ideo reiicienda est confusio Romanæ & Catholicæ Ecclesie. Nam pontificium agmen non est Catholica Ecclesia, nec Romana Ecclesia est uniuersæ orbis Ecclesia, nec decreta Romanæ Ecclesie sunt uniuersalis Ecclesie decreta. Manifestum est Græcam Ecclesiam non prohibere sacerdotum coniugium, ut faciunt Romani Pontifices. Manifestum est Græcam Ecclesiam extra monasteria, quæ recentia sunt, ne nunc quidem habere priuatas missas. Manifestum est Græcam Ecclesiam ne nunc quidem habere circumgestionem & adorationem panis, qualem recens Pontifex Urbanus instituit. Decretum Romani Pontificis est: Romanum Pontificem habere summam auctoritatem iure diuino in Ecclesijs & in regnis. Id decretum nunquam Asia & Græcia receperunt. Est & infidiosa confusio in uerbis, quæ faciunt primum mentionem fidei, deinde præceptorum. Aliud enim est loqui de fide aliud de præceptis rituum humanorum. Affirmamus autem perspicue & sine ambiguitate, nos credere omnes articulos fidei comprehensos in Symbolis, Apostolico, Niceno & Athanasiano. Et extat de toto corpore doctrinæ confessio Ecclesiarum nostrarum, consentiens cum Catholica Ecclesia, uidelicet Symbolis & ueteribus probatis scriptoribus. In hac uera doctrina uerum Deum inuocamus, qui se patefecit misso filio Domino nostro Iesu Christo, crucifixo & resuscitato, & colimus eum ijs cultibus quos ipse præcepit, iuxta dictum: In præceptis meis ambulate. Et abhorremus ab omnibus hereticis opinionibus, quæ pugnant cum Symbolis, & euertunt politicum ordinem, quales sunt opiniones Monachorum & Anabaptistarum.

Fides